

96/280/EF: Kommissionens henstilling af 3. april 1996 vedrørende definitionen af små og mellemstore virksomheder (Tekst af betydning for EØS).

EF-Tidende NR. L 107 af 30/04/1996 S. 0004 – 0009

KOMMISSIONENS HENSTILLING af 3. april 1996 vedrørende definitionen af små og mellemstore virksomheder (Tekst af betydning for EØS) (96/280/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER – som henviser til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 155, andet led, og som tager følgende i betragtning:

Gennemførelsen af det integrerede program til fordel for små og mellemstore virksomheder (SMV) og håndværksfagene (1), i det følgende benævnt »det integrerede program«, som opfølgning af hvidbogen om vækst, konkurrenceevne og beskæftigelse kræver, at der etableres en sammenhængende, synlig og effektiv ramme, som erhvervspolitikken til fordel for SMV'er kan udfolde sig inden for.

Allerede før gennemførelsen af det integrerede program havde forskellige fællesskabspolitikker SMV'er som målgruppe, men kriterierne for definitionen af disse var forskellige fra politik til politik. Der er gradvist opstået en række fællesskabspolitikker, uden at der har været noget fælles udgangspunkt eller en generel overvejelse af, hvad der objektivt set skal forstås ved en SMV: Resultatet er, at der anvendes en hel række forskellige kriterier ved definitionen af SMV, og at der følgelig på fællesskabsplan nu anvendes mangfoldige definitioner ud over de definitioner, som Den Europæiske Investeringsbank (EIB) og Den Europæiske Investeringsfond (EIF) anvender, samtidig med at der findes et ret stort antal definitioner i medlemsstaterne.

Mange medlemsstater har ingen generel definition og nøjes med bestemmelser, der er baseret på lokal praksis, eller som finder anvendelse på særlige sektorer; andre overholder strengt den definition, som er indeholdt i Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til små og mellemstore virksomheder (SMV) (2), at der findes forskellige definitioner på fællesskabsplan og på nationalt plan, kan skabe inkonsekvenser og fordreje konkurrencen mellem virksomhederne; det integrerede program tager sigte på en mere effektiv koordinering mellem på den ene side de forskellige fællesskabsinitiativer til fordel for SMV'er og på den anden side mellem disse fællesskabsinitiativer og de initiativer, som findes på nationalt plan; disse målsætninger kan ikke opfyldes i tilstrækkelig grad, medmindre spørgsmålet om definitionen af SMV'er afklares.

Det blev i Kommissionens rapport til Det Europæiske Råd i Madrid den 15. og 16. december 1995 understreget, at det er nødvendigt med en mere målrettet indsats til fordel for SMV'er for at skabe flere job inden for alle sektorer af økonomien. Rådet (forskning) erkendte den 29. september 1994, at positiv særbehandling af SMV'er bør ledsages af en klarere definition af, hvad der forstås ved en lille eller mellemstor virksomhed.

Rådet har derfor anmodet Kommissionen om at genbehandle spørgsmålet om, hvilke kriterier der skal anvendes ved definitionen af SMV'er.

I den første beretning, som blev forelagt i 1992, efter at Rådet (industri) havde anmodet herom på sit møde den 28. maj 1990, foreslog Kommissionen allerede at begrænse antallet af definitioner, der anvendes på fællesskabs-plan. Specielt gik Kommissionen ind for at lægge fire kriterier til grund: antallet af ansatte, omsætning, samlet balance og uafhængighed samt tærskler på 50 og 250 ansatte for henholdsvis små og mellemstore virksomheder.

Denne definition er blevet indført i Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til små og mellemstore virksomheder og i alle øvrige rammebestemmelser eller meddelelser vedrørende statsstøtte, som er blevet vedtaget eller revideret siden 1992 (navnlig Kommissionens meddelelse til medlemslandene om den hurtige godkendelsesprocedure af støtteordninger til SMV og af ændringer i eksisterende støtteordninger (3), Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til miljøbeskyttelse (4) og Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder(5)).

Denne definition er overtaget helt eller delvist i andre tekster, bl. a. Rådets fjerde direktiv 78/660/EØF af 25. juli 1978 på grundlag af traktatens artikel 54, stk. 3, litra g, om årsregnskaberne for visse selskabsformer (6), senest ændret ved direktiv 94/8/EF (7), Rådets afgørelse 94/217/EF af 19. april 1994 om rentegodtgørelser fra Fællesskabet på lån ydet til små og mellemstore virksomheder af Den Europæiske Investeringsbank som led i dennes midlertidige lånekapacitet (8), samt Kommissionens meddelelse (9) om EF-initiativet for små og mellemstore virksomheder i forbindelse med struktur-fondene.

Der er imidlertid endnu ikke blevet opnået fuldstændig konvergens. En række programmer indeholder stadig forskellige tærskler eller ser bort fra forskellige kriterier såsom uafhængighed;

Denne konvergens bør fortsættes og gennemføres fuldt ud på grundlag af de regler, som er indeholdt i Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til små og mellemstore virksomheder, og Kommissionen bør i alle de politikker, den administrerer, anvende samme kriterier og samme tærskler, som den anmoder medlemsstaterne om at overholde.

I et enhedsmarked uden interne grænser bør behandlingen af virksomhederne være baseret på et sæt fælles regler, bl. a. med hensyn til statsstøtte - hvad enten der er tale om national støtte eller fællesskabsstøtte.

Denne strategi er så meget mere nødvendig på baggrund af den omfattende vekselvirkning mellem nationale foranstaltninger og fællesskabsforanstaltninger til støtte for SMV'er, f. eks. med hensyn til struktur-fondene og forskning. Det betyder, at man bør undgå situationer, hvor Fællesskabet retter sine foranstaltninger mod en bestemt kategori af SMV'er, og medlemsstaterne retter deres mod en anden.

Hvis Kommissionen, medlemsstaterne, EIB og EIF anvender samme definition, vil det styrke konsekvensen og effektiviteten i forbindelse med politikker, der har SMV'er som målgruppe, og dermed begrænse risikoen for konkurrencefordrejning. Mange programmer, der er beregnet på SMV'er, samfinansieres desuden af medlemsstaterne og Fællesskabet og i visse tilfælde af EIB og EIF.

Før der stilles forslag om tærskler med henblik på definition af SMV'er, bør det understreges, at en sådan bestræbelse på at rationalisere og fastlægge en referencenorm ikke betyder, at virksomheder, som overskrider disse tærskler, ikke fortjener opmærksomhed fra Fællesskabet eller medlemsstaternes offentlige myndigheder. Det vil imidlertid være mere hensigtsmæssigt at løse dette problem ved hjælp af særlige foranstaltninger som led i de pågældende programmer, specielt internationale samarbejdsprogrammer, frem for at indføre eller bibeholde forskellige definitioner af SMV'er;

Kriteriet vedrørende antallet af ansatte er utvivlsomt et af de vigtigste og må betragtes som afgørende, men det er nødvendigt at indføre et supplerende finansielt kriterium for at angive en virksomheds reelle betydning og dens resultater og dens stilling i forhold til dens konkurrenter.

Det er imidlertid ikke ønskeligt at indføre omsætningen som det eneste finansielle kriterium, fordi virksomheder inden for handels- og distributionssektoren ifølge deres natur har større omsætning end fremstillingssektoren, og omsætningskriteriet bør derfor kombineres med den samlede balance, som er et kriterium, der siger noget om en virksomheds generelle økonomiske formåen, idet der dog skal være mulighed for, at et af disse to økonomiske kriterier kan overskrides.

Uafhængighed er også et grundlæggende kriterium: en SMV, der tilhører en stor koncern, har adgang til økonomiske midler og bistand, som ikke står til rådighed for konkurrenter af lignende størrelse. Der er også behov for at udelukke retlige enheder bestående af SMV'er, som danner en gruppe, hvis økonomiske styrke er større end en SMV's.

Med hensyn til uafhængighedskriteriet bør medlemsstaterne, EIB og EIF sikre sig, at definitionen ikke omgås af de virksomheder, som formelt opfylder kriteriet, men som i praksis kontrolleres af en stor virksomhed eller af flere store virksomheder i fællesskab.

Kapitalandele, der indehaves af offentlige investeringselskaber eller venturekapitalselskaber ændrer ikke normalt ved en virksomheds karakter af SMV, og der kan derfor ses bort herfra. Det samme gælder kapitalandele, der indehaves af institutionelle investorer, hvis forbindelser til den virksomhed, som de har investeret i, almindeligvis er præget af en vis distance;

Det er nødvendigt at finde en løsning på problemet med virksomheder, der selv om de er SMV'er, drives i aktieselskabsform og, hvor man på grund af

kapitalspredningen og aktionærernes anonymitet ikke præcist kan angive, hvordan ejerforholdene for deres aktier er, og derfor ikke kan vide, om de opfylder betingelserne for uafhængighed.

Der må derfor fastlægges ret strenge kriterier ved definitionen af SMV'er, hvis de foranstaltninger, som indføres til fordel for dem, reelt skal gavne de virksomheder, for hvilke størrelsen er et handicap.

Tærsklen på 500 ansatte er ikke virkelig selektiv, da den omfatter næsten samtlige virksomheder (99,9 % af de 14 mio. virksomheder) og næsten $\frac{3}{4}$ af den europæiske økonomi med hensyn til beskæftigelse og omsætning.

Desuden har en virksomhed med 500 ansatte adgang til menneskelige, finansielle og tekniske ressourcer, som ligger langt uden for den mellemstore virksomheds rammer, nemlig ejerskab og ledelse på samme hænder, ofte familieejet og ingen dominerende stilling på markedet. Ikke blot har virksomheder med mellem 250 og 500 ansatte ofte en meget stærk stilling på markedet, men de har også meget effektive ledelsesstrukturer inden for produktion, salg, marketing, forskning og personaleforvaltning, som klart adskiller dem fra mellemstore virksomheder med op til 250 ansatte, det er netop i sidstnævnte gruppe, at sådanne strukturer er langt mere skrøbelige; tærsklen på 250 ansatte afspejler derfor bedre realiteterne i forbindelse med en SMV.

Denne tærskel på 250 ansatte er allerede den mest anvendte blandt de definitioner, der findes på fællesskabsplan, og den er blevet indført i lovgivningen i mange medlemsstater i overensstemmelse med Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til små og mellemstore virksomheder. EIB har også besluttet at anvende denne definition i forbindelse med en stor del af de lån, EIB yder som led i »SMV-faciliteten« jf. beslutning 94/217/EF.

I følge tal fra Eurostat overstiger den gennemsnitlige omsætning i en virksomhed med 250 ansatte ikke 40 mio. ECU (1994-tal). Det vil derfor være hensigtsmæssigt at anvende en omsætningstærskel på 40 mio. ECU. Nyere beregninger viser, at gennemsnitsforholdet mellem omsætning og samlet balance er 1,5 for SMV'er og små virksomheder (10), og tærsklen for den samlede balance bør derfor fastsættes til 27 mio. ECU.

Inden for SMV'er bør der imidlertid sondres mellem mellemstore virksomheder, små virksomheder og mikrovirksomheder. Sidstnævnte bør ikke sammenblandes med håndværksvirksomheder, som fortsat skal defineres på nationalt plan på grund af deres særlige karakteristika.

Tærsklerne for små virksomheder bør fastlægges efter samme metode. Dette giver en tærskel på 7 mio. ECU for omsætningen og 5 mio. ECU for den samlede balance.

De valgte tærskler afspejler ikke nødvendigvis den gennemsnitlige SMV eller lille virksomhed, men udgør lofter, der skal give alle virksomheder, der har en

SMV's eller en lille virksomheds karakteristika mulighed for at indgå i den ene eller den anden kategori.

De tærskler, der er fastlagt for omsætning og samlet balance for at definere SMV'er, bør revideres, når der opstår behov for at tage hensyn til ændrede økonomiske forhold som f. eks. priseniveauet og stigninger i virksomhedernes produktivitet.

Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til små og mellemstore virksomheder vil blive ændret, således at de nuværende definitioner erstattes med en henvisning til definitionerne i denne henstilling.

Det bør desuden anføres, at når direktiv 78/660/EØF, som giver medlemsstaterne mulighed for at fritage SMV'er fra visse forpligtelser med hensyn til offentliggørelse af deres årsregnskaber, skal ændres næste gang, vil Kommissionen foreslå, at den nuværende definition erstattes af en henvisning til denne henstilling.

Det ville også i forbindelse med evalueringer af foranstaltninger til fordel for SMV'er være ønskeligt, at Kommissionen, medlemsstaterne, EIB og EIF nøjagtigt angiver, hvilke virksomheder der nyder godt af dem, idet der bør skelnes mellem forskellige kategorier af SMV'er efter størrelse, da bedre viden om modtagerne gør det muligt at justere og i højere grad målrette SMV-foranstaltningerne med det resultat, at de bliver mere effektive.

Medlemsstaterne, EIB og EIF bør have en vis fleksibilitet med hensyn til at fastsætte lavere tærskler end fællesskabstærsklerne, hvis de ønsker at rette deres foranstaltninger mod en speciel kategori SMV'er, og disse tærskler er derfor kun maksimumsgrænser.

For at opnå en administrativ forenkling kan medlemsstaterne, EIB og EIF nøjes med at anvende ét enkelt kriterium, nemlig kriteriet vedrørende antallet af ansatte, ved gennemførelsen af nogle af deres politikker. Denne fleksibilitet gælder dog ikke i forbindelse med de forskellige statsstøtterammestemmelser, hvor de finansielle kriterier også skal overholdes.

Denne henstilling vedrører udelukkende definitionen af SMV'er i forbindelse med Fællesskabets politikker inden for Fællesskabet og Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde – FREMSÆTTER FØLGENDE HENSTILLING:

Artikel 1

Medlemsstaterne, Den Europæiske Investeringsbank og Den Europæiske Investeringsfond opfordres til:

- at anvende bestemmelserne i artikel 1 i bilaget i de af deres programmer, der har »SMV«, »mellemstore virksomheder« eller »små virksomheder« eller »mikrovirksomheder« som målgruppe
- at anvende de valgte lofter for omsætning og samlet balance i tilfælde af ændringer foretaget af Kommissionen i henhold til artikel 2 i bilaget

- at træffe de nødvendige foranstaltninger med henblik på at anvende de i artikel 3, stk. 2, i bilaget anførte størrelsesklasser, navnlig når der er tale om evaluering af anvendelsen af finansielle fællesskabsinstrumenter.

Artikel 2

De i artikel 1 i bilaget anførte tærskler skal betragtes som lofter. Medlemsstaterne, Den Europæiske Investeringsbank og Den Europæiske Investeringsfond kan i visse tilfælde vælge at fastsætte lavere tærskler. Ved gennemførelse af visse af deres politikker kan de også vælge udelukkende at anvende kriteriet antal af ansatte, undtagen på de områder, der er omfattet af de forskellige rammebestemmelser for statsstøtte.

Artikel 3

For at gøre det muligt for Kommissionen at evaluere de fremskridt, der er sket, opfordres medlemsstaterne, Den Europæiske Investeringsbank og Den Europæiske Investeringsfond til inden den 31. december 1997 at oplyse Kommissionen om, hvilke foranstaltninger de har truffet for at efterkomme denne henstilling.

Artikel 4

Denne henstilling vedrører definitionen af SMV'er i forbindelse med Fællesskabets politikker inden for Fællesskabet og Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde og er rettet til medlemsstaterne, Den Europæiske Investeringsbank og Den Europæiske Investeringsfond.

Udfærdiget i Bruxelles, den 3. april 1996.

På Kommissionens vegne

Christos PAPOUTSIS
Medlem af Kommissionen

- (1) KOM(94) 207 endelig udg.
- (2) EFT nr. C 213 af 19. 8. 1992, s. 2.
- (3) EFT nr. C 213 af 19. 8. 1992, s. 10.
- (4) EFT nr. C 72 af 10. 3. 1994, s. 3, fodnote 16.
- (5) EFT nr. C 368 af 23. 12. 1994, s. 12.
- (6) EFT nr. L 222 af 14. 8. 1978, s. 11.
- (7) EFT nr. L 82 af 25. 3. 1994, s. 33.
- (8) EFT nr. L 107 af 28. 4. 1994, s. 57, jf. Kommissionens beretning herom, KOM(94) 434 endelig udg. af 19. oktober 1994.
- (9) EFT nr. C 180 af 1. 7. 1994, s. 10.
- (10) Kilde: »BACH«-databasen (harmoniserede regnskaber).

BILAG

DEFINITION AF SMÅ OG MELLEMSTORE VIRKSOMHEDER VEDTAGET AF KOMMISSIONEN

Artikel 1

1. Ved små og mellemstore virksomheder, i det følgende benævnt »SMV'er«, forstås virksomheder, som:

- har under 250 ansatte og
- enten en årlig omsætning på ikke over 40 mio. ECU eller
- en årlig samlet balance på ikke over 27 mio. ECU og som opfylder kriteriet om uafhængighed som defineret i stk. 3.

2. Hvis det er nødvendigt at sondre mellem små og mellemstore virksomheder, forstås ved »små virksomheder« virksomheder, som:

- har under 50 ansatte og
- enten en årlig omsætning på ikke over 7 mio. ECU eller
- en årlig samlet balance på ikke over 5 mio. ECU - og som opfylder kriteriet om uafhængighed som defineret i stk. 3.

3. Ved uafhængige virksomheder forstås virksomheder, hvor en enkelt virksomhed eller flere virksomheder i fællesskab, der ikke opfylder definitionerne på en SMV eller en lille virksomhed, alt efter tilfældet, ikke besidder 25 % eller derover af kapitalen eller stemmerettighederne. Denne tærskel kan overskrides i følgende to tilfælde:

- hvis virksomheden ejes af offentlige investeringsselskaber, venturekapitalselskaber eller institutionelle investorer, forudsat at de hverken kontrollerer virksomheden individuelt eller i fællesskab
- hvis kapitalen er spredt på en sådan måde, at det ikke er muligt at afgøre, hvem der ejer den, og virksomheden erklærer, at den med rette kan antage, at en enkelt virksomhed eller flere virksomheder i fællesskab, der ikke opfylder definitionerne på en SMV eller en lille virksomhed, alt efter tilfældet, ikke ejer 25 % eller derover af den.

4. Ved beregning af de i stk. 1 og 2 omhandlede tærskler skal tallene for den pågældende virksomhed og for alle de virksomheder, som den direkte eller indirekte kontrollerer gennem besiddelse af 25 % eller derover af kapitalen eller af stemmerettighederne, sammenlægges.

5. Hvis det er nødvendigt at sondre mellem mikrovirksomheder og andre SMV'er, forstås ved førstnævnte virksomheder med under ti ansatte.

6. Hvis en virksomhed på datoen for balancen over- eller underskriver de anførte tærskler for antallet af ansatte eller de finansielle tærskler, medfører dette kun, at virksomheden får eller mister status som »SMV«, »mellemstor

virksomhed«, »lille virksomhed« eller »mikrovirksomhed«, hvis over- eller underskridelsen finder sted i to på hinanden følgende regnskabsår.

7. Antallet af ansatte er lig med antallet af årsarbejdsenheder (ÅAE), dvs. antallet af fuldtidsansatte i løbet af et år, idet deltidsansatte og sæsonansatte indgår som brøkdele af ÅAE. Som referenceår anvendes seneste afsluttede regnskabsår.

8. Tærsklerne for omsætning og samlet balance vedrører seneste afsluttede regnskabsår. Hvis der er tale om nyetablerede virksomheder, hvis regnskaber endnu ikke er afsluttet, beregnes tærsklerne på grundlag af et skøn foretaget i god tro i løbet af regnskabsåret.

Artikel 2

Kommissionen ændrer lofterne for omsætning og samlet balance efter behov og normalt hvert fjerde år efter vedtagelsen af denne henstilling for at tage hensyn til den økonomiske udvikling inden for Fællesskabet.

Artikel 3

1. Kommissionen vedtager de fornødne foranstaltninger til at sikre, at definitionen af SMV'er artikel 1 anvendes på alle programmer, som den forvalter, og hvori begreberne »SMV«, »mellemstor virksomhed«, »lille virksomhed« eller »mikrovirksomhed« anvendes.
2. Kommissionen vedtager de fornødne foranstaltninger for at tilpasse de statistikker, den udarbejder, i overensstemmelse med følgende størrelsesklasser:
 - 0 ansatte
 - 1 til 9 ansatte
 - 10 til 49 ansatte
 - 50 til 249 ansatte
 - 250 til 499 ansatte
 - 500 ansatte og derover.
3. Igangværende fællesskabsprogrammer, hvori SMV'er defineres ved hjælp af andre kriterier end de i artikel 1 anførte, omfatter i en overgangsperiode fortsat virksomheder, som blev anset for SMV'er, da disse programmer blev vedtaget. Ændringer af SMV-definitionen inden for disse programmer kan kun ske i form af en vedtagelse af definitionen i denne henstilling, idet den afvigende definition ændres til en henvisning til definitionen i denne henstilling. Overgangsperioden udløber i princippet senest den 31. december 1997. Retligt bindende forpligtelser, som Kommissionen har påtaget sig på grundlag af disse programmer, berøres dog ikke.
4. Når direktiv 78/660/EØF skal ændres, vil Kommissionen foreslå, at de for øjeblikket gældende kriterier for definitionen af SMV ændres til en henvisning til definitionen i denne henstilling.

5. Enhver bestemmelse, der vedtages af Kommissionen, og hvori begreberne »SMV«, »mellemstor virksomhed«, »lille virksomhed« eller »mikrovirksomhed« eller enhver anden lignende betegnelse anvendes, henviser til definitionen i denne henstilling.